

ontwerp-Projectplan Waterwet

voor de aanleg van waterstaatswerken
Artikel 5.4 Waterwet

Verbeteren watersysteem Driebergse Meer

HOOGHEEMRAADSCHAP
DE STICHTSE
RIJNLANDEN

Inhoud

Voornemen		3
Leeswijzer		3
Deel I.	Verbeteren watersysteem Dribergse Meer	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Ligging en begrenzing projectgebied	4
1.3	Beschrijving van de gewenste situatie	4
1.4	Beschikbaarheid gronden	5
1.5	Effecten van het plan	7
1.6	Wijze waarop het werk is uitgevoerd	7
Deel II.	Verantwoording	8
2.1	Verantwoording op basis van wet- en regelgeving	8
2.2	Verantwoording op basis van beleid	9
2.3	Verantwoording van de keuzes	10
Deel III.	Rechtsbescherming	12
Deel IV.	Bijlagen	13

Voornemen

Het College van Dijkgraaf en Hoogheemraden van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden heeft besloten, gelet op artikel 5.4 van de Waterwet en artikel 4 van de Delegatieregeling HDSR, het voorliggend ontwerp-projectplan voor het verbeteren van het watersysteem van de watergang de Driebergse Meer vrij te geven voor inspraak. Het ontwerp-projectplan ligt zes weken ter inzage.

Leeswijzer

Het ontwerp-projectplan 'Verbeteren watersysteem Driebergse Meer' bestaat uit 4 delen. In deel I wordt beschreven wat het waterschap gaat doen en hoe het werk wordt uitgevoerd. Met een beschrijving van de te treffen voorzieningen gericht op het ongedaan maken van de nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk. Deel II geeft de verantwoording weer waarom dit werk is uitgevoerd. Deel III geeft informatie over de rechtsbescherming en de procedures, en deel IV bevat bijlagen die voor dit plan van belang zijn.

Deel I. Verbeteren watersysteem Dribergse Meer

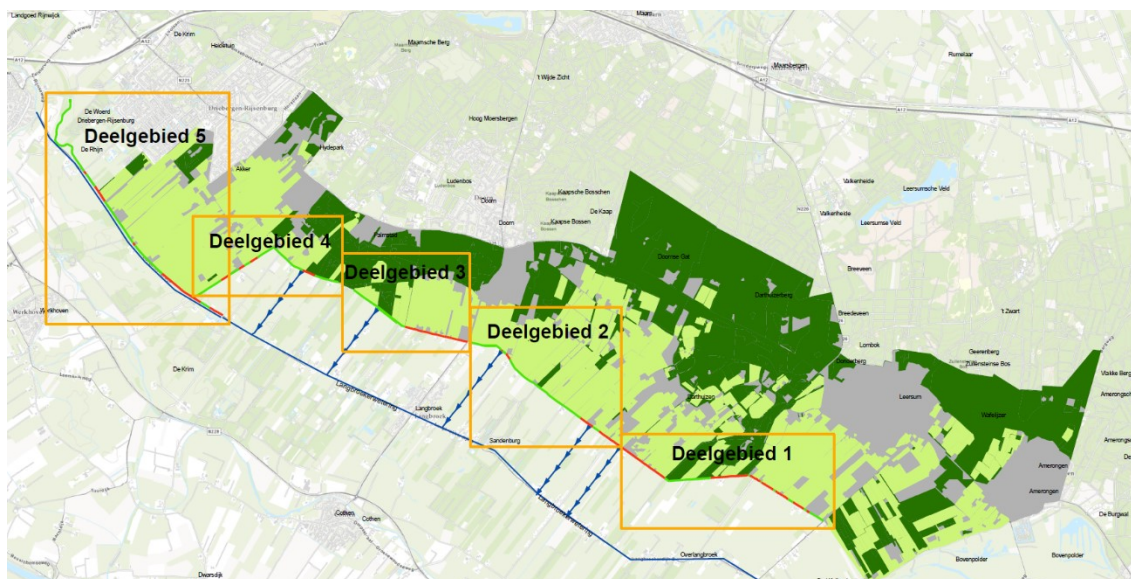
1.1 Aanleiding en doel

De Dribergse Meer is een watergang die parallel loopt aan de Langbroekerwetering tussen Odiijk en kasteel Sterkenburg te Langbroek. De Dribergse Meer bestaat uit vier hydrologisch geïsoleerde deelgebieden, die onderling niet verbonden zijn. Doordat de Dribergse Meer in open verbinding staat met de Langbroekerwetering, wordt in natte perioden het overschot van gebiedseigen water per afzonderlijk deelgebied afgevoerd naar de Langbroekerwetering. Het niet kunnen vasthouden van het gebiedseigen water in het gebied, leidt ertoe dat in droge perioden geen water beschikbaar is om de landbouw en natuurgebieden van water te voorzien. Er dient dan gebiedsvreemd water, van aanzienlijk minder goede kwaliteit, aangevoerd te worden.

Het doel van dit project is om de Dribergse Meer te ontkoppelen van de Langbroekerwetering en de afzonderlijke delen van de watergang te verbinden. Waardoor gebiedseigen water zo optimaal mogelijk kan worden gebruikt in een gebied met een grootte van circa 900 ha. In dit gebied zal de hoeveelheid beschikbaar water en de kwaliteit van het water sterk verbeteren.

1.2 Ligging projectgebied

Dit project is onderdeel van het verbeteren van het gehele watersysteem van de Gooyerwetering en de Dribergse Meer. Het totale project is verdeeld in 5 deelgebieden. Dit projectplan heeft betrekking op deelgebied 4 en 5. In deelgebieden 1, 2 en 3 zijn de beoogde plannen en werken reeds uitgevoerd.

Figuur 1 - Indeling van het projectgebied in 5 deelgebieden

1.3 Beschrijving van de gewenste situatie

Het eindresultaat van dit project is één hydrologisch gescheiden systeem voor de gehele Dribergse Meer waarin gebiedseigen water optimaal gebruikt wordt en een eventueel overschot van gebiedseigen water doorgevoerd kan worden naar het watersysteem van Zeist.

De belangrijkste maatregelen zijn:

- de Driebergse Meer wordt op zes locaties losgekoppeld van de Langbroekerwetering;
- de watergang wordt op 8 percelen verbreed en 31 duikers worden vergroot om beter water te kunnen doorvoeren, 1 duiker wordt verwijderd en 4 duikers worden dichtgezet;
- om zoveel mogelijk gebiedseigen water vast te houden, wordt één uitlaat vervangen door een stuw.

Alle benodigde werkzaamheden zijn weergegeven op een overzichtskaart, welke is bijgevoegd als bijlage A.

Hydrologische modellering

Om te bepalen of het bestaande profiel van de Driebergse Meer voldoende was of verbreed moest worden, is een hydraulische studie uitgevoerd. Een belangrijk uitgangspunt van het onderzoek was om op zeer gedetailleerd niveau het huidige en benodigd profiel te bepalen. Hiervoor is per perceel het huidige profiel van de Driebergse Meer ingemeten. Vervolgens is per profiel de maatgevende afvoer en het minimaal benodigde profiel bepaald. De complete rapportage van het hydraulisch onderzoek is bijgevoegd als achtergronddocument (bijlage B).

Een overzicht van waar verbreding nodig is, is tevens weergegeven op de kaart in bijlage A. Het ontwerp is verder uitgewerkt en vertaald in ontwerp-profielen die als bijlage aan dit projectplan zitten (bijlage C).

1.4 Beschikbaarheid gronden

Tussen de watergang en de openbare weg is een berm aanwezig. Verbreding van de Driebergse Meer aan de zijde van de weg is geen optie. Hierdoor resteert alleen de mogelijkheid om de wetering te verbreden aan de noordzijde. Deze gronden zijn overwegend in particulier bezit.

Alle perceeleigenaren zijn persoonlijk benaderd. Hierbij is getracht om overeenstemming te bereiken over de uit te voeren werkzaamheden. De eigenaren worden financieel gecompenseerd voor het grondverlies. De hoogte van de schadeloosstelling wordt vastgesteld door een onafhankelijke taxateur. Bij tuinen wordt veelal een beschoeiing toegepast om het grondverlies te beperken.

Met alle eigenaren zijn gesprekken gevoerd waarbij het waterschap per profiel een voorstel heeft gedaan voor de inrichting, waarbij rekening is gehouden met het gebruik van de aangrenzende percelen. Per eigenaar is een brief opgesteld die gezien kan worden als besprekingsverslag en waaruit eventuele afspraken zijn vertaald in dit projectplan. De brieven zijn niet bij dit projectplan toegevoegd. Wel zijn de voorstellen per profiel samengevat in onderstaande tabel.

Profiel	Knelpunt	Voorstel maatregel	Afweging	Aanwezige duikers
Maatr. 0	Nee			Vervangen
Maatr. 1	Nee			Vervangen
150	Nee			Vervangen
159	Ja	1: Verbreding natuurlijk talud	Agrarisch perceel	Vervangen
160	Ja	1: Verbreding natuurlijk talud	Agrarisch perceel	Vervangen
161	Ja	1: Verbreding natuurlijk talud	Agrarisch perceel	
162	Ja	1: Verbreding natuurlijk talud	Agrarisch perceel	Vervangen
163	Ja	1: Verbreding natuurlijk talud	Agrarisch perceel	Vervangen
164	Ja	1: Verbreding natuurlijk talud	Agrarisch perceel	Vervangen
165	Ja	1: Verbreding natuurlijk talud	Agrarisch perceel	Vervangen
166	Ja	1: Verbreding natuurlijk talud	Agrarisch perceel	Vervangen
167	Nee			
168	Nee			
169	Nee			Vervangen
170	Nee			Vervangen
171	Nee			Vervangen
172	Nee			Vervangen
173	Nee			Vervangen
174	Nee			Vervangen
175	Nee			
176	Ja	4: aanleg duiker, fysiek onmogelijk aanleg watergang		Vervangen
177	Nee			
178	Ja	4: aanleg duiker, fysiek onmogelijk aanleg watergang		Vervangen
179	Nee			Vervangen
180	Nee			Vervangen
181	Nee			Vervangen
182	Nee			
183	Nee			Vervangen
184	Nee			
185	Nee			Vervangen
186	Nee			
187	Nee			Vervangen
188	Nee			Vervangen
189	Nee			
190	Ja	1: Verbreding natuurlijk talud	Agrarisch perceel	
191	Ja	1: Verbreding natuurlijk talud	Agrarisch perceel	
192	Nee			Vervangen
193	Nee			
194	Nee			
195	Nee			
196	Ja	2: Enkelzijdige beschoeiing	Aangrenzende tuin	
197	Nee			
198	Nee			
199	Nee			
200	Nee			
201	Nee			
202	Nee			
203	Nee			
204	Nee			
205	Nee			
206	Nee			
207	Nee			

Voor een goed werkend systeem is het van belang dat alle verbredingen worden uitgevoerd. Als er geen overeenstemming wordt bereikt, kan het waterschap overwegen om de gedoogplicht in te zetten. Bij de gedoogplicht worden gronden niet onteigend, maar moeten eigenaren en gebruikers bepaalde waterbeheeractiviteiten gedogen of dulden. De gedoogplicht is opgenomen in de waterwet.

1.5 Effecten van het plan

1.5.1 Positieve effecten

Doordat de afzonderlijke delen van de Driebergse Meer met elkaar worden verbonden en van de Langbroekerwetering worden ontkoppeld, kan gebiedseigen water beter worden vastgehouden. Hierdoor hoeft in droge perioden minder gebiedsvreemd water aangevoerd te worden om de landbouw en natuurgebieden van water te voorzien. In dit gebied zal de hoeveelheid beschikbaar water en de kwaliteit van het water sterk verbeteren.

Door de watergang op sommige percelen te verbreden, duikers te vergroten en automatische uitlaten te maken zal de afvoercapaciteit toenemen waardoor er minder kans is op wateroverlast.

1.5.2 Beperken of voorkomen van negatieve effecten

Flora en Fauna

Er wordt een quickscan F&F uitgevoerd voor de Wet Natuurbescherming, waarna de wijze van uitvoering mogelijk wordt aangepast op basis van de uitkomsten van deze natuurtoets. Wat vertaald wordt in een ecologisch werkplan.

Watersysteem

Om de werkzaamheden uit te voeren zal plaatselijk de waterstand tijdelijk verlaagd worden. De verlaging is van zulke tijdelijke aard dat dit geen significant effect heeft op de grondwaterstand.

Verkeer en transport

De graafwerkzaamheden worden uitgevoerd met hydraulische graafmachines en de vrijkomende grond wordt zoveel mogelijk lokaal verwerkt. Een groot aantal duikers in toegangsdammen worden vergroot en er worden beschoeiingen aangebracht of vervangen. Deze werkzaamheden brengen geluidsoverlast met zich mee.

1.6 Wijze van uitvoering

Op basis van dit projectplan en de afspraken met de grondeigenaren maakt het waterschap een bestek. In dit bestek worden de werkzaamheden voor de aannemer technisch uitgewerkt. De aannemer werkt bij al haar handelingen volgens de wettelijk geldende bepalingen en de specifieke randvoorwaarden die in het bestek zijn opgenomen.

Het werk wordt op gronden van derden uitgevoerd. In overleg met de eigenaren worden de werkzaamheden besproken en de beste wijze van uitvoering bepaald.

Een belangrijke eis is dat de waterafvoer te allen tijde gewaarborgd blijft. De werkvolgorde zal gedeeltelijk door het waterschap worden bepaald om waterafvoer- en aanvoer te kunnen garanderen. De uitvoering zal in de zomer van 2020 starten.

Deel II. Verantwoording

2.1 Verantwoording op basis van wet- en regelgeving

2.1.1 Toetsing Waterwet

Op grond van de Waterwet heeft het waterschap als taak de waterstaatskundige verzorging van zijn beheergebied. De toepassing hiervan is op grond van artikel 2.1 Waterwet gericht op:

- a. het voorkomen en waar nodig beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met;
- b. bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en;
- c. vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

a. overstromingen, wateroverlast en waterschaarste

Doordat de afzonderlijke delen van de Driebergse Meer met elkaar worden verbonden en van de Langbroekerwetering worden ontkoppeld, kan gebiedseigen water beter worden vastgehouden. Hierdoor hoeft in droge perioden minder gebiedsvreemd water aangevoerd te worden om de landbouw en natuurgebieden van water te voorzien. In dit gebied zal de hoeveelheid beschikbaar water en de kwaliteit van het water sterk verbeteren.

Door de watergang op sommige percelen te verbreden, duikers te vergroten en automatische uitlaten te maken zal de afvoercapaciteit toenemen waardoor verwacht wordt dat er minder kans is op wateroverlast.

b. chemische en ecologische waterkwaliteit

Door uitvoering van de werkzaamheden van dit plan wordt gebiedseigen water zo optimaal mogelijk gebruikt. In dit gebied zal de hoeveelheid beschikbaar water en de kwaliteit van het water sterk verbeteren.

c. maatschappelijke functies

Met uitvoering van dit project voert het waterschap eenmalig werkzaamheden uit, waardoor het watersysteem de verschillende functies in het gebied beter kan bedienen.

2.1.2 Verdere regelgeving

Legger

In de Legger Oppervlaktewateren vindt de juridische vastlegging plaats van zaken als de ligging, vorm, afmeting en constructie van oppervlaktewateren. Ook worden daarin de zogeheten waterstaatswerken vermeld, zoals stuwen en duikers. De legger is bepalend voor de onderhoudsverplichtingen met betrekking tot de instandhouding van het watersysteem en de werken.

De wijzigingen als gevolg van dit project worden vastgelegd in de eerstvolgende herziening van de Legger Oppervlaktewateren van het waterschap. Tot die tijd wordt het watersysteem in stand gehouden volgens dit projectplan.

Beheer en onderhoud

Het waterschap is onderhoudsplichtig voor het onderhoud van het natte profiel van de Driebergse Meer. Voor het droge talud (de zone boven het waterpeil) zijn de aanliggende eigenaren onderhoudsplichtig. Deze verplichtingen zijn vastgelegd in de Legger Oppervlaktewateren.

Om bij tuinen het grondverlies te beperken, kan een beschoeiing worden toegepast. De beschoeiing wordt door, en op kosten van het waterschap, geplaatst. Na oplevering van de beschoeiing wordt de perceeleigenaar onderhoudsplichtig voor het toekomstig onderhoud.

Een groot aantal duikers in dammen wordt vergroot. De duikers worden door, en op kosten van het waterschap aangebracht. Hierbij wordt de dam in de originele staat hersteld. Na oplevering van de dam wordt de perceeleigenaar onderhoudsplichtig voor het toekomstig constructief onderhoud van de duiker. Het waterschap is en blijft onderhoudsplichtig voor het doorstroomprofiel van de duikers.

Na realisatie van de maatregelen in dit plan zullen de gerealiseerde kunstwerken worden ingemeten en opgenomen worden in het beheerregister. De wijzigingen in het watersysteem worden verwerkt in de eerstvolgende leggerwijziging.

2.2 Verantwoording op basis van beleid

2.2.1 Toets beleid waterschap

Waterbeheerplan

Op grond van artikel 4.6 Waterwet dient HDSR een beheerplan vast te stellen voor de watersystemen die in beheer zijn bij het waterschap. In het Waterbeheerplan “Waterkoers 2016 – 2021” is vastgelegd dat het waterschap werkt aan de bestrijding van wateroverlast. De resultaten en maatregelen zijn uitgewerkt in onder andere watergebiedsplannen.

Watergebiedsplan Langbroekerwetering

In 2008 is Watergebiedsplan Langbroekerwetering met bijbehorend inrichtingsplan vastgesteld. Een van de maatregelen uit het inrichtingsplan is het herdimensioneren van de Gooyerwetering en Driebergse Meer op basis van de algemeen geldende afvoernormen.

Peilbesluit Langbroekerwetering

Momenteel kan, in geval van hevige regenval, niet voldaan worden aan de marges in het peilbeheer zoals in het peilbesluit is vastgesteld. Daarom heeft het waterschap vanuit het peilbesluit de taak om hier maatregelen te nemen zodat extreme peilstijgingen beter kunnen worden geremd.

Het watergebiedsplan Langbroekerwetering vormt het maatregelenpakket om het peilbesluit mogelijk te maken.

2.2.2 Toets overig beleid

Bestemmingsplan

De werkzaamheden vinden plaats binnen bestemmingsplan Driebergen Buitengebied (2018) in de gemeente Utrechtse Heuvelrug. Er zal voor de werkzaamheden een omgevingsvergunning worden aangevraagd.

Bodemkwaliteit

Voor het plangebied waar de bodem geroerd gaat worden geldt overal een bodemkwaliteitsklasse bovengrond en ondergrond van AW/Landbouw/Natuur. Uitkomende grond wordt verspreid over aanliggende percelen.

Archeologie

Een groot gedeelte van het gebied rondom de Driebergse Meer is op de kaart Indicatieve Kaart voor Archeologische Waarde aangewezen als gebied met een lage tot lokaal zeer hoge archeologische verwachtingswaarde. De voorgenomen ingrepen kunnen archeologische resten verstoren.

Er is een archeologisch bureauonderzoek verricht. Uit deze studie komt naar voren dat bij bepaalde werkzaamheden archeologische begeleiding plaats dient te vinden tijdens de werkzaamheden.

2.3 Verantwoording van de keuzes

Dit project wordt uitgevoerd om het watersysteem van de Driebergse Meer te verbeteren. Met als doel een verbetering van de waterkwaliteit en minder kans op wateroverlast. Op hoofdlijnen is geen alternatief mogelijk omdat gebruik wordt gemaakt van de bestaande watergang. Wel zijn er bepaalde keuzes in het project gemaakt die hieronder worden toegelicht.

Loskoppelen Driebergse Meer

De Driebergse Meer staat in de huidige situatie op 6 locaties in open verbinding met de Langbroekerwetering. Deze verbindingen worden onderbroken om zo de Driebergse Meer van de Langbroekerwetering te ontkoppelen.

Echter, deze locaties kunnen niet zonder meer dicht gezet worden. Ook in de nieuwe situatie hebben deze een afvoerende functie. In navolging op de hydrologische modellering is bij de voorbereiding van dit project beoordeeld welke verbindingen een afvoerende functies moeten behouden. In het eerdere model is uitgegaan van alle 5 de verbindingen, dit is teruggebracht naar 3. Dit heeft effect op het benodigd profiel van de Driebergse Meer, waarop de dwarsprofielen zijn aangepast.

De 3 verbindingen krijgen een automatisch werkende schuif voor de duiker die onder normale omstandigheden dicht staan en daarmee een scheiding vormt tussen de Driebergse Meer en de Langbroekerwetering. Overtollig (regen)water wordt eerst via de Driebergse Meer zelf, richting Zeist, afgevoerd. Wanneer de afvoer toeneemt treden de drie locaties in werking (schuif naar beneden) waarmee water snel afgevoerd kan worden.

Minimaal profiel watergang

Bij de verbreding wordt ten minste een minimaal profiel aangebracht. Omdat deze voor primaire watergangen niet zijn vastgelegd, hanteert het waterschap het minimale profiel voor tertiaire watergangen uit de Uitgangspuntennota legger oppervlaktewateren 2012.

Dit uitgangspunt past het waterschap ook toe bij het verlenen van watervergunningen aan derden voor het aanleggen van nieuwe watergangen. Dit betekent dat de watergang overal moet voldoen aan het minimale profiel voor tertiaire watergangen, ook als het berekende profiel voor de af- en doorvoer kleiner is.

Afwegingskader soort verbreding

Langs de Driebergse Meer komt naast agrarische percelen ook bebouwing en bospercelen voor. Om op deze locaties de Driebergse Meer te verbreden met natuurlijk talud zou een te grote impact hebben op de omgeving. Hiervoor zijn varianten opgesteld middels een afwegingskader (Bijlage D). De verschillende varianten binnen het afwegingskader zijn:

1. Verbreding door middel van een natuurlijk talud.

Deze optie heeft de voorkeur van het waterschap omdat dit de meest duurzame en financieel voordelige variant is om het benodigd profiel te verkrijgen.

2. Verbreding met eenzijdige beschoeiing

Deze optie is toepasbaar bij situaties waarbij bebouwing, bos of ander gebruik op redelijke afstand van de te verbreden watergang ligt. Te denken valt aan direct aangrenzende tuinen.

3. Verbreding met dubbelzijdige beschoeiing

Hetzelfde als optie 2, alleen hierbij ligt het gebruik op dermate afstand dat de verbreding een onevenredig impact heeft.

4. Aanleg duiker

Bij deze optie is het aanbrengen van een watergang fysiek onmogelijk.

Toevoegingen

Bij zwaarwegende bezwaren op grond van waarden direct naast de te verbreden watergang wordt ook gekeken naar de mogelijkheid tot een alternatief tracé voor de verbreding.

Indien een eigenaar een ruimer profiel wenst, dan is dat mogelijk. Met een ruimer profiel worden de doelstellingen van het waterschap voor ecologisch gezond water ondersteund, door meer ruimte voor de ontwikkeling van planten en daaraan verbonden dieren te realiseren.

Deel III. Rechtsbescherming

Zienswijze in de ontwerpfase

Het ontwerp-projectplan ligt gedurende zes weken ter inzage (18 mei tot en met 29 juni). Belanghebbenden kunnen tijdens deze periode hun zienswijze over het ontwerp-projectplan naar keuze schriftelijk of mondeling kenbaar maken.

Vaststelling definitieve projectplan

De zienswijzen of inspraakreacties naar aanleiding van het ontwerp-projectplan worden in behandeling genomen. Als een zienswijze gegrond wordt geacht, kan het projectplan daarop worden aangepast. Alle zienswijzen worden met de beantwoording gebundeld in een bijbehorende inspraakrapport. Het definitieve projectplan wordt samen met het inspraakrapport door het college van Dijkgraaf en Hoogheemraden vastgesteld.

Beroep na vaststelling definitieve projectplan

Na vaststelling van het definitieve projectplan heeft een belanghebbende die een zienswijze heeft ingediend op het projectplan, dan wel met gegronde redenen kan aangeven dat hij hiertoe niet in de gelegenheid is geweest, de mogelijkheid beroep in te stellen bij de Rechtbank conform artikel 8:1 Algemene wet bestuursrecht. Belanghebbende dient daartoe binnen zes weken na de bekendmaking van het vastgestelde definitieve projectplan een beroepschrift in te dienen bij de Rechtbank.

Een beroepschrift dient tenminste te bevatten: de naam en het adres van de indiener, de dagtekening, een omschrijving van het projectplan waartegen het beroepschrift is gericht en de gronden van het beroep. Een beroepschrift wordt gericht aan Rechtbank Midden-Nederland, afdeling bestuursrecht, Postbus 16005, 3500 DA, Utrecht onder overlegging van dit projectplan.

Het beroep kan ook digitaal ingesteld worden bij genoemde rechtbank via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Kijk op de genoemde site voor de precieze voorwaarden.

Voor het indienen van beroep is griffierecht verschuldigd van € 178,- voor een natuurlijk persoon en € 354,- voor een rechtspersoon.

Op dit projectplan is afdeling 2 van hoofdstuk 1 van de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit betekent dat belanghebbenden in het beroepschrift moeten aangeven welke beroepsgronden zij aanvoeren tegen het besluit. Na afloop van de termijn van zes weken kunnen geen nieuwe beroepsgronden meer worden aangevoerd.

Voorlopige voorziening

Aangezien het instellen van beroep geen schorsende werking heeft (dat wil zeggen dat het projectplan direct in werking treedt), kan een verzoek om voorlopige voorziening (schorsing) worden ingesteld indien onverwijlde spoed, gelet op de betrokken belangen dat vereist. Dit verzoek moet worden gericht aan de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, op het bovengenoemde adres. Een voorwaarde hiervoor is dat ook beroep wordt ingesteld. Voor het verzoek tot voorlopige voorziening is opnieuw griffierecht verschuldigd van € 178,- voor een natuurlijke persoon en € 354,- voor een rechtspersoon.

Deel IV. Bijlagen

Bijlage A: Maatregelenkaart

Bijlage B: Rapportage Hydraulisch onderzoek

Bijlage C: Beoogde dwarsprofielen

Bijlage D: Afwegingskader soort verbreding

